

**ВСП**  
**«ДУБЕНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**  
**РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**ПРОГРАМА**  
**Екологічного гуртка**  
**«ЕТИКА ВІДНОСИН З ПРИРОДОЮ»**

**Керівник: Гаврилюк Тетяна**

**Дубно**  
**2025-2026**

## **Екологічний гурток «Етика відносин з природою»**

Об'єднання групи студентів для регулярної роботи з біології. Його головні цілі – встановлення істини, розвиток уміння працювати з інформацією, формування дослідницького стилю мислення.

З цивілізаційним розвитком і екологічною кризою пошуки причин останньої почали торкатись духовно-моральних аспектів взаємодії з природою, адже діяльність, спрямована на її погіршення й покращення, спирається на людські якості, як індивідуальні, так і суспільні. Проблеми етичного ставлення до природи дедалі активніше порушуються філософами, культурологами, екологами, педагогами. І сучасна екологічна криза є свідченням кризи духовної, моральної. Тож і відносини з природою почали інтегруватись у систему моральних відносин, що передбачає моральне ставлення не тільки до подібних собі, а й до інших форм життя. Відтак, гармонізація взаємодії людства з природою потребує усвідомлення суспільством головних морально- етичних принципів відносин людей між собою, а також принципів ставлення до інших істот і природи загалом. І регулює гармонізацію саме екологічна етика, яка пропагує моральні обмеження та пробудження сумління у взаємодії з природою, що передбачають не тільки знання норм та правил поведінки у природі, а й наявність гуманістичного, альтруїстичного ставлення до природи, усвідомлення власної ролі у вирішенні екологічних проблем.

Екологічну етику можна представити у вигляді особливих, створених людиною стримуючих моральних обмежень. Вони пробуджують сумління людини, стають на заваді знищення природи, нагадують, що так вчиняти неправильно, несправедливо.

Екологічна етика вчить, що не тільки до людей, але й до всіх живих істот та екосистем і, як вважають деякі екофілософи, ділянок і об'єктів неживої природи потрібно ставитися як до морального партнера (суб'єкта), а не речі чи ресурсу.

Зробити відносини із природою етичними означає ввести у сферу нашої моралі не тільки «подібних до себе», наприклад, вищих тварин, але й

«багато в чому або цілком інших» – рослини, гриби, навіть мікроскопічні організми, а також – середовище їхнього існування. Рослини, ріки, гори усе це самодостатнє, цінне від самого початку, а, отже, морально значуще.

Екологічна етика – це вчення про моральні стосунки людини з природою, що засновані на сприйнятті природи як морального партнера (суб'єкта), на рівноправності й рівноцінності всього живого, а також на обмеженні прав і потреб людини .

Саме рівень етичності ставлення до природи зараз може бути розглянуто як мірило духовності до природи, етичними вважають діяльність зі збереження дикої природи, пошук узгодженого життя з природою. Найвищий рівень відносин людини з природою має підпорядковуватись принципу *екологічного імперативу*, який регулює ставлення людини до природи, її поведінку, діяльність в природі і вимагає виключення будь-якої можливості руйнації природи.

Екологічна етика перебудовує мислення і свідомість, поширюючи моральні принципи на всі живі істоти, об'єкти неживої природи, екологічні системи загалом, виступаючи універсальною етикою людської діяльності. Вона виступає цілісним ціннісно-нормативним комплексом, що стосується бачення і усвідомлення місця людини в екосистемі, правил взаємодії з нею. Саме остання окреслює ліміти інструментальних дій, обмеження волі дій ,що визначають межу, за яку не можна переступати. Перетинання цієї межі у природокористуванні завдає некомпенсовану шкоду природі, порушуючи її здатність до самовідновлення.

**Метою екологічного гуртка є:** розвиток навичок самостійної наукової роботи студентів, широке залучення учасників навчального процесу до наукової діяльності; закріплення, поглиблення й розширення знань студентів з біології; ознайомлення їх з актуальними питаннями й новинками науки, з професіями, які вимагають знань біології; вироблення в студентів практичних умінь та навичок.

**Основними завданнями є:**

- формування в студентів уявлення про наукове дослідження як єдину систему;
- прищеплення студентам почуття значущості наукового дослідження;
- пробудження інтересу до вивчення наукових питань методами дослідної діяльності.
- пропаганда наукових знань серед учасників навчального процесу.

# **Організаційна структура екологічного гуртка «Етика відносин з природою**

## **I. Рада гуртка**

Голова – Силіна Вікторія.

Заступник – Момотюк Анастасія.

Секретар – Сарнавська Юліана.

Редактор – Рем`яс Соломія.

## **II. Члени гуртка**

1. Гетманюк Карина
2. Долбняк Максим
3. Корчова Олена
4. Кузмінчук Володимир
5. Лавренчук Анна
6. Мокрій Властислава
7. Павлюк Дмитро
8. Сіневич Юлія
9. Холод Вероніка
10. Чух Вероніка

| №з/п | Дата  | Зміст заняття                                                                                                                         | Примітки |
|------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
|      |       | <b>Розділ І. Цілі сталого розвитку.</b>                                                                                               |          |
| 1    | 05.09 | Що таке екологічна етика і відносини з природою                                                                                       |          |
| 2    | 12.09 | Подолання бідності у всіх її формах і усюди.                                                                                          |          |
| 3    | 19.09 | Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства.         |          |
| 4    | 26.09 | Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь якому віці.                                             |          |
| 5    | 03.10 | Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.            |          |
| 6    | 10.10 | Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат.                                                  |          |
| 7    | 17.10 | Забезпечення наявності і раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх.                                             |          |
| 8    | 24.10 | Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх..                                             |          |
| 9    | 31.10 | Сприяння поступальному і всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх. |          |
| 10   | 07.11 | Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.                                     |          |
| 11   | 14.11 | Скорочення нерівності всередині країн і між ними.                                                                                     |          |
| 12   | 21.11 | Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.                                   |          |
| 13   | 28.11 | Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва.                                                               |          |
| 14   | 05.12 | Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками.                                                       |          |
| 15   | 12.12 | Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку.                               |          |

|    |       |                                                                                                                                                                                                       |  |
|----|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 16 | 19.12 | Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням.                                                              |  |
| 17 | 09.01 | Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку. |  |
| 18 | 16.01 | Як ми споживаємо енергію.                                                                                                                                                                             |  |
| 19 | 30.01 | Як ми споживаємо і чим забруднюємо воду.                                                                                                                                                              |  |
| 20 | 13.02 | Сміття як результат нашого споживання.                                                                                                                                                                |  |
| 21 | 27.02 | Що таке «зміни клімату».                                                                                                                                                                              |  |
| 22 | 13.03 | Наслідки змін клімату.                                                                                                                                                                                |  |
| 23 | 27.03 | Як проявляються зміни клімату в Україні.                                                                                                                                                              |  |
| 24 | 10.04 | Чи можна уповільнити зміни клімату?                                                                                                                                                                   |  |
| 25 | 24.04 | Соціальні наслідки зміни клімату. Кліматичні міграції населення і їх наслідки.                                                                                                                        |  |
| 26 | 08.05 | Поява нових хвороб, активізація хронічних захворювань, зростання смертності.                                                                                                                          |  |
| 27 | 22.05 | Необхідність змін у господарюванні (зміна компонентів сільського господарства, транспорту тощо).                                                                                                      |  |